

egne ideer omkring en ændring i rigsfællesskabet, der måske måtte komme, og at man fra dansk side, fra regeringens side forbereder sig på disse ændringer, således at man er godt bevæbnet med en viden om, hvilke krav der stilles til danske love, måske også endda grundloven, hvis der skal komme ændringer i rigsfællesskabet.

På Færøerne arbejder landsstyret kraftigt med forberedelserne til mere selvstyre. Når jeg siger mere selvstyre, er det vel, fordi vi heller ikke ved, hvilken afslutning de bestræbelser, som landsstyret har til at grundlægge Færøerne som suveræn stat, vil få, når denne valgperiode er overstået.

Vi lægger så stor vægt på forberedelserne, at vi har oprettet et nyt ansvarsområde just til dette formål med en landsstyremand i arbejdet.

Selvfølgelig er der flere aspekter: de rigsretlige, de statsretlige, grundlovs-mæssige osv., men der er også nogle økonomiske forberedelser, der skal gøres.

Vi ved, at Den Færøske Landsbank for et par år siden udgav en ret så interessant beretning omkring virkningen af pengestrømmen mellem Færøerne og Danmark. Den kunne vi lære meget af. Jeg regner med, at der kommer flere sådanne redegørelser. Et tvingende emne, før vi kan tale om færøsk selvstyre, er vel, hvad der skal afløse bloktilskuddet, efter at de nu aftalte 3 år er forløbet.

Det er efter færøske forhold ganske store penge, og endda efter danske forhold er der tale her om hele tiendedelen af den danske bevilling til f.eks. ulandsbistanden, og det færøske bloktilskud er vel en hel tredjedel af den samlede bevilling, som Danmark giver til Grønland.

Det, som landsstyret har forestillet sig, er ganske kort, at vi vender den gældende hjemmestyreordning på hovedet. Hjemmestyreloven er jo som bekendt en dansk delegationslov – sådan opfattes den i hvert fald af mange – hvor Danmark i princippet har ansvar og overhøjhed, men har tilstedet Færøernes hjemmestyre lovgivnings- og forvaltningskompetencen på samt finansieringen af visse områder.

Med den nye ordning forestiller vi os, at Færøerne principielt overtager overhøjheden over alle færøske anliggender, men at man efter aftale kan tilstede den danske regering nogle områder at forvalte og fremdeles at finansiere. Til at begynde med er det den samme ordning som hidtil, men med omvendt fortegn. Det, som

landsstyret har sat sig for, kan faktisk nedkoges til så kort en forklaring.

Hvordan de færøske politikere, de færøske partier, vil indstille sig til den økonomiske udfordring, det er at få bloktilskuddet afløst af noget andet, vil tiden så vise, og det kan vi måske diskutere lidt længere i morgen, hvor vi også har lejlighed til at fortsætte denne diskussion.

Jóannes Eidesgaard (FÆR):

Først en oplysning til fru Ellen Kristensen: Jeg er hverken købt eller solgt hverken i relation til pinsepakken eller andre sager.

Rigsfællesskabet har mere end 600 års historie bag sig. Færøerne har ikke på noget tidspunkt ønsket netop dette rigsfællesskab, men som et land, der betalte skat til Norge, blev vi tvunget ind under den danske trone i slutningen af den 14. århundrede, og ved freden i Kiel 1814 kom Norge fri af den danske overmagt, mens Norges oprindelige kolonier, Island og Færøerne, fortsatte med at tilhøre Danmark – Island til 1944, mens Færøerne stadig væk er i rigsfællesskabet.

Den nye koalition med hr. Óli Breckmanns parti, Folkeflokken, i spidsen sammen med republikanerne har nu et stærkt ønske om at ophæve den del af rigsfællesskabet, der inkluderer Færøerne, og tilsyneladende er behovet for at kunne proklamere denne suverænitets større end viljen til at forberede Færøerne til virkelig at være selvstændig både politisk og økonomisk.

Tager vi først den økonomiske side, er det klart, at vi med egne indtægter fra det færøske samfund skal erstatte det bloktilskud, vi får på godt og vel 900 mio. kr. om året. Det er en økonomisk nødvendighed, men det er også en mulighed baseret på nuværende erhverv. Den anden mulighed er selvfølgelig, at man nedsætter levestandarden så drastisk, at man kan undvære bloktilskuddet, men dette ville medføre, som vi også så en tendens til i 1993, at en stor del af den færøske befolkning ville udvandre.

På den politiske side ligger der mange uløste opgaver. Ethvert moderne demokrati bygger på de tre grundsøjler: den lovgivende, udøvende og dømmende magt. Har man ikke disse, får man svært ved at kalde sig et demokrati.

Reelt har vi den lovgivende magt i Lagtinget, men de begrænsninger, der ligger i hjemmestyreordningen, gør, at en del af lovgivningen lig-